

ABRIL 2024

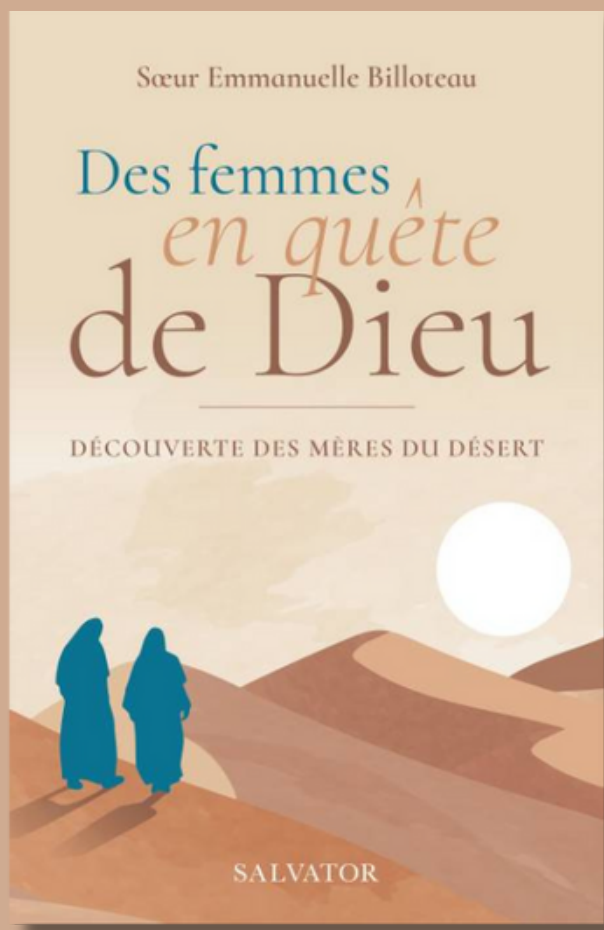

Recomanacions de llibres
Sant Jordi - 2024

RECOMANACIONS FETES
PEL PROFESSORAT
DE L'ISCREB

[is]creb

Institut Superior de Ciències
Religioses de Barcelona

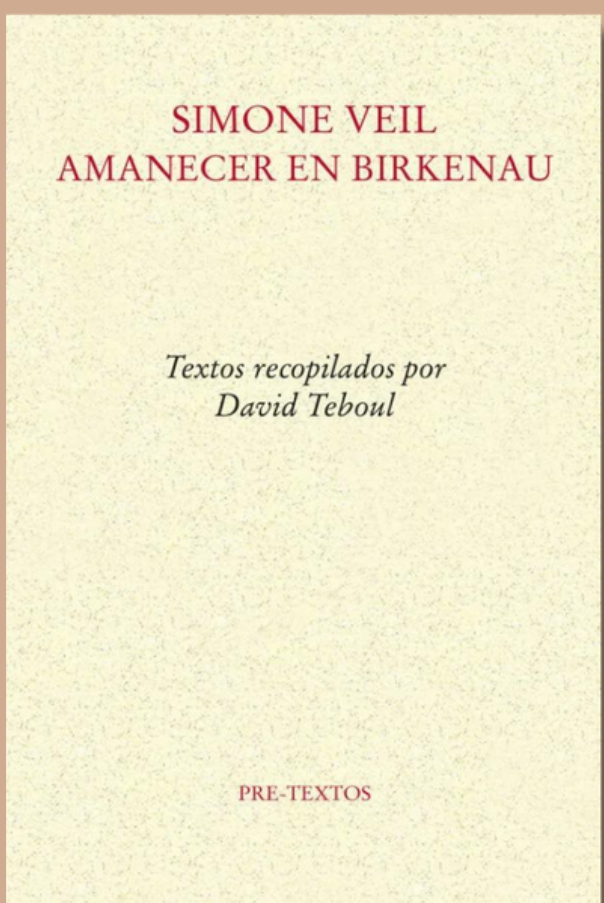
Des femmes en quête de Dieu

Emmanuelle Billoteau. *Editorial Salvator* (2023)

Si es coneixen els Pares del desert, se sap que també existeixen tres Mares del desert: Amma Teodora, Amma Sara i Amma Sincretique, de les quals sempre es poden llegir els apotegmes.

Aquesta minoria testimonia a la seva manera una forma de "virilitat" espiritual a redescobrir i a comprendre en la cultura del seu temps. Altres figures també es troben en les fonts hagiogràfiques, com ara Maria l'egípcia o Pelàgia.

RECOMANA: ANTONI BOSCH-VECIANA

Amanecer en Birkenau

Simone Veil (textos David Teboul). *Editorial Pre-textos* (2022).

A través del llibre ens és possible llegir la veu de Veil. De manera insospitada i gens protocol·lària Veil i David Teboul estableixen una conversa lliure, clara, fruit d'una intimitat inesperada (fins i tot, viatjaran plegats a Auschwitz en un estremidor itinerari). Es tracta d'una crònica autobiogràfica que recull pensaments i desigs que palesen tota la força de Veil, advocada, política, ministra de salut, brillant presidenta del Parlament Europeu, referent feminista de l'època i supervivent de l'horror del nazisme.

Una obra bellament editada per la valenciana Pre-textos, a dues tintes i esquitxada de fotografies d'arxiu i d'altres originals de Teboul que ens recorden com enfront de la barbàrie la vida s'acaba obrint pas. Aquest llibre ens ofereix una reflexió indispensable, de serena bellesa, en aquests temps convulsos.

RECOMANA: NÚRIA MONTSERRAT FARRÉ BARRIL

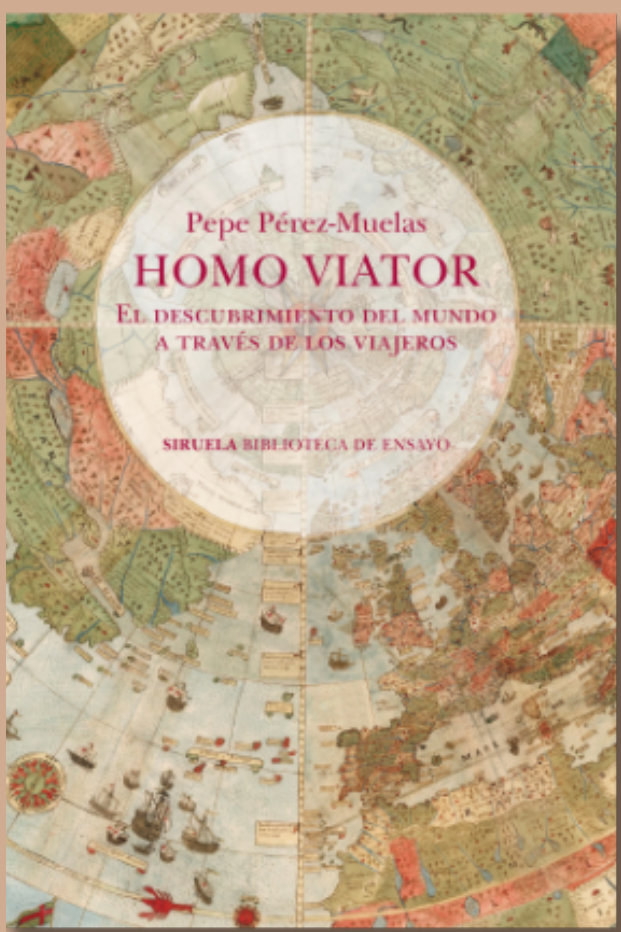

La Malnada

Beatrice Salvioni. *Editorial Periscopi* (2023).

Ambientada en la dictadura de Mussolini, ens parla de l'amistat, denuncia l'opressió, la crueltat de la guerra, la por, les mancances i penúries d'uns enfront del benestar d'altres, les dependències, reflexiona sobre el sentit i la importància de la desobediència, sobre ser lliure, sentir-se lliure i fer per ser-ho. És una radiografia de l'època, també de l'experiència humana, dels condicionaments que les circumstàncies imposen, perfils humans de tot temps. Mostra una llibertat salvatge, però lliure, amb els valors innats de saber què està bé i què no: s'enfronta enèrgicament, amb els seus recursos, al sistema de l'època que vol fer ramat mesell de les persones. És una història brillant, àgil, et submergeix en l'ambient i situacions de la narració, en els personatges: tots tenen les seves ombres. Correspon a cadascú descobrir les semblances amb el present.

RECOMANA: ROSA MARIA BOIXAREU

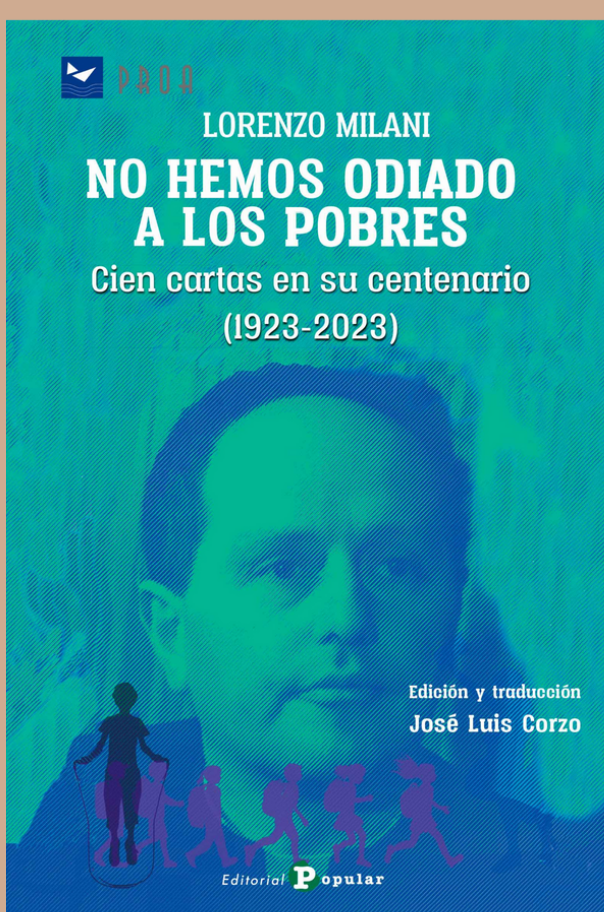

Homo viator: el descubrimiento del mundo a través de los viajeros

Pepe Pérez-Muelas. Ediciones Siruela, (2024).

Un assaig narratiu magistral, una història d'aventures i coneixement fascinant. L'ésser humà es va fer viatger per sobreviure. Porta imprès en la seva genètica el moviment, la necessitat d'anar més enllà del que arriba la seva vista. "Homo viator" parla sobre aquells homes i dones que ho van deixar tot per l'ignot, en un temps en què els mapes no representaven la veritat de la geografia; narra la història de la humanitat a través dels seus viatges, des de la quotidianitat de les cròniques fins a les gestes heroiques, un continu flux entre cultures i civilitzacions, un diàleg en present amb les grans rutes del passat.

RECOMANA: JESÚS OLIVER-BONJOCH

No hemos odiado a los pobres: 100 cartas en su centenario (1923-2023)

Lorenzo Milani. Herder (2023).

Lorenzo Milani és un dels grans profetes del s. XX. El papa Francesc va dir d'ell que és el model d'educador cristià. Per tal de conèixer aquest home i el seu pensament hi ha tres aspectes fonamentals. El seu text *Experiencias pastorales*, publicat per la BAC, on explica les seves experiències com a vicari d'una parròquia; *Carta a una maestra*, un llibre escrit juntament amb els seus alumnes, i sens dubte un dels millors llibres de pedagogia mai escrits (Freire va dir que era el millor que ell havia vist) i un llibre traduït a més de 60 llengües (la primera va ser el català); i les cartes que va escriure en la seva curta vida.

Ara, per fi, trobem recollides en aquest llibre 100 de les seves cartes en castellà (la gairebé totalitat són publicades en italià). En les seves cartes poden conèixer l'aspecte més humà, més personal de Lorenzo Milani. Al mateix temps veiem el seu pensament, la seva fe, el seu amor als últims, la seva dedicació... Es tracta d'unes cartes plenes de sentit i vida, de sentiment i ànima. Unes cartes per llegir, pensar i fins i tot pregar. Com anècdota, cal recordar com un dels que va rebre una d'aquestes cartes la va portar sempre amb ell en la butxaca, per no oblidar el seu missatge. Un missatge que ens apropa i ens recorda la manera de viure avui en els nostres dies l'evangeli.

RECOMANA: MANUEL ANDUEZA

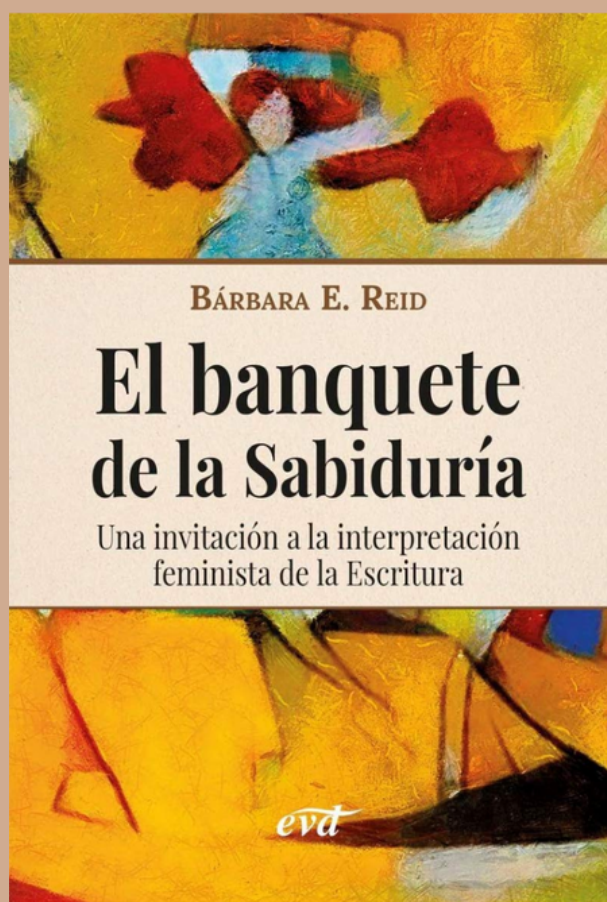

La palabra al cor del cos: converses amb Jean Mouttapa

Annick de Souza. Fragmenta editorial (2022).

Annick de Souza va decidir un dia oblidar totes les interpretacions reductores, banals i moralistes de la Bíblia i rellegir el Llibre sagrat sense sacrificar la intel·ligència a l'altar de la fe, sense tabús ni aclucalls; llavors el va redescobrir, a la llum de les mil riqueses semàntiques de la llengua hebraica i dels principis fonamentals de la psicologia de les profunditats, i va intentar penetrar-lo com hauria escoltat la veu del seu propi mestre interior. Al mateix temps, restablint el lligam amb la veu real del mite, es posà a rellegir el món exterior, el cos de l'Home i els seus símbols com un Llibre diví. A partir d'aquí, començà a treballar.

RECOMANA: MARIA CLAUSTRE SOLÉ

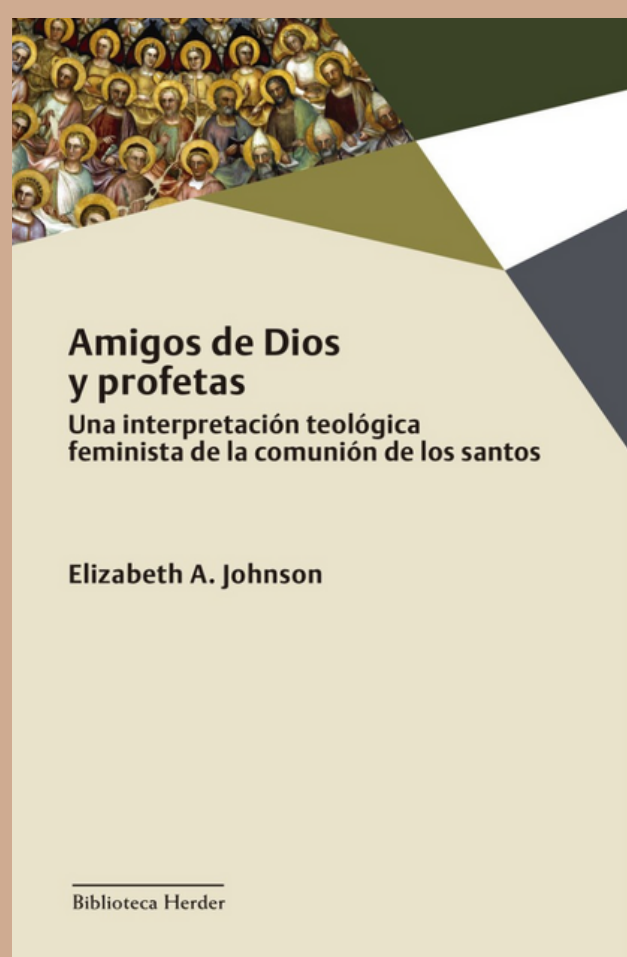

El banquete de la Sabiduría: una invitación a la interpretación feminista de la Escritura

Bárbara E.Reid. Editorial evd (2023)

A Proverbis 9, la Saviesa convida, a qualsevol que vulgui, a compartir la seva taula, una imatge de l'ensenyament ric i satisfactori. En aquest llibre, Bárbara Reid convida els lectors a aquest banquet, aprofitant la saviesa de les dones per oferir noves interpretacions de textos bíblics amb les quals es promouen la igualtat de dignitat i valor per a dones i homes. Reid comença presentant mètodes feministes d'interpretació bíblica i explicant per què són importants, prestant atenció no només a les perspectives de gènere, sinó també a la raça, la classe i la cultura com a factors determinants sobre com s'entén el text bíblic. Llavors presenta interpretacions feministes fresques i llegibles de textos seleccionats de l'Antic i Nou Testament. Cada capítol conclou amb preguntes per estimular el debat en grup o la reflexió personal. El banquet de la Saviesa serà valuós per a qualsevol lector famolenc d'aprendre de les riques idees de la interpretació feminista de la Bíblia.

RECOMANA: ROSER SOLER

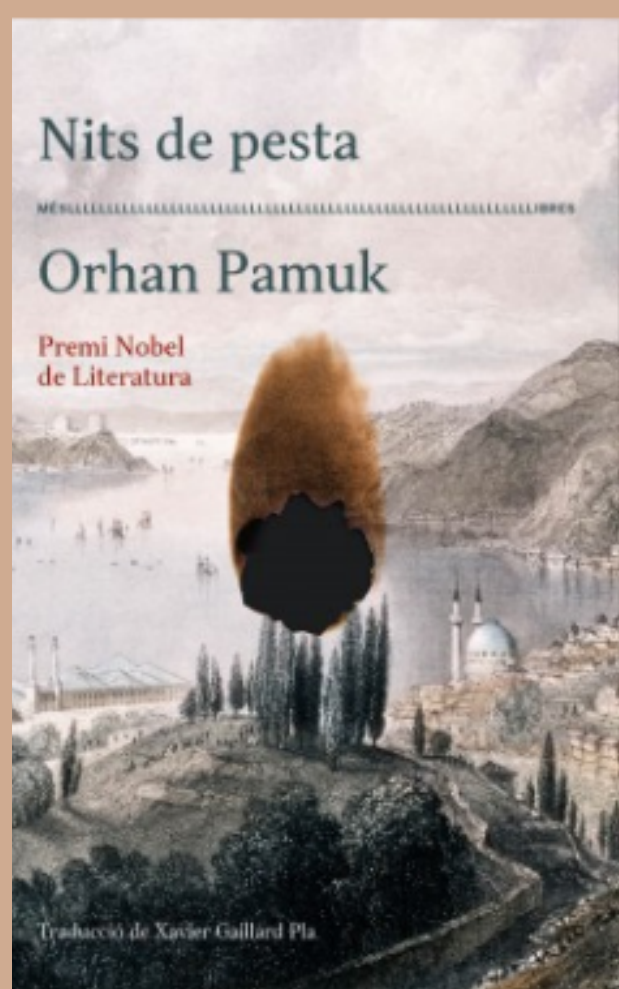

Amigos de Dios y profetas

Elizabeth A.Johnson. Editorial Herder (2022)

En aquest nou llibre, Elizabeth A. Johnson aborda la reinterpretació teològica d'un dels símbols tradicionals de la doctrina cristiana, el de la comunió dels sants, considerant-lo des d'una perspectiva feminista. El seu punt de partida és la constatació que, tot i ser una doctrina de crucial importància i haver jugat un paper principal en la litúrgia, en les pràctiques devocionals i en l'art cristià, la comunió dels sants és un "símbol adormit", que ha rebut poca atenció teològica. La primera part del llibre situa la qüestió del significat de la comunió dels sants dins de dos contextos d'experiència de fe: la cultura secular contemporània i el feminisme cristià. La segona part dialoga amb la tradició cristiana. Johnson investiga primer les arrels bíbliques i les experiències de les comunitats cristianes primitives, per a les quals la comunió dels sants constitueix un model de convivència igualitari, per explicar després com el símbol queda assimilat pels sistemes de patronatge i passa a convertir-se en un model altament jerarquitzat i esclafadorament masculí. La tercera part se centra en el treball d'una interpretació teològica feminista de la comunió dels sants.

RECOMANA: ROSER SOLER

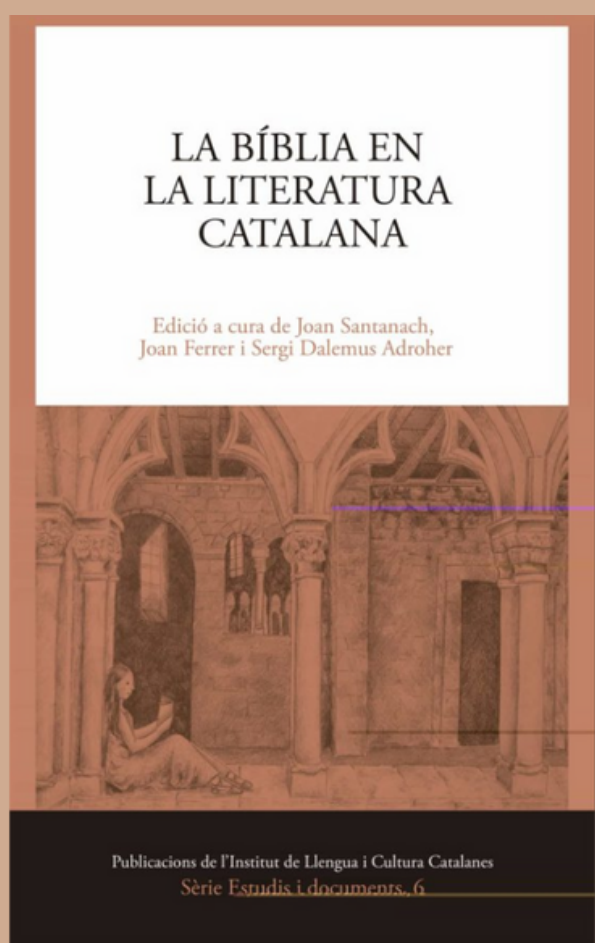

Nits de pesta

Orhan Pamuk. Editorial Més Llibres (2022)

El relat se situa en una illa imaginària, Minguier, del Mediterrani oriental durant l'imperi otomà en decadència. A la primavera del 1901 una epidèmia de pesta fa estralls a l'illa. Escrita entre el 2016 i el 2021, abans i durant la pandèmia de la Covid-19. Anàlisi sociològica d'un temps i d'una situació: davant la catàstrofe, què fer? Des de la ficció es tracten temes reals. En un moment de crisi, tot esclata. En aquestes ocasions surt el pitjor i el millor de la persona, també de les administracions públiques i de les institucions, els egoïsmes i la generositat, l'eficàcia i el seu contrari. Tot amb matisos. Pamuk ho narra magistralment.

RECOMANA: ROSA MARIA BOIXAREU

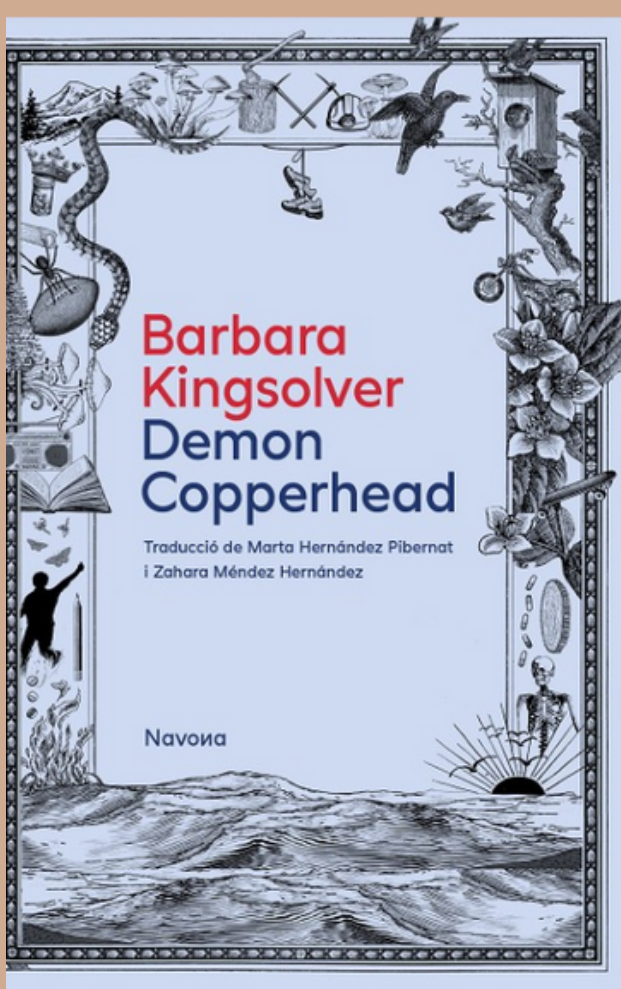

La Bíblia en la literatura catalana

VV.AA. Editorial Publicacions de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes (2022).

El llibre no solament tracta de la presència bíblica en la nostra literatura sinó, també, de com influeix el moment històric i social quan es fa ús del text bíblic. Els estudis, les ponències, abasten des dels orígens amb les Homilies d'Organyà (1204) fins al segle XX amb A. Guimerà, J. Alcover, J. Carner, C. Riba, J. Oliver, S. Espriu, J. Sales, M. Rodoreda. Un capítol dedicat a La Bíblia en la literatura catalana dels segles XVII-XVIII, al teatre medieval, a la Vita Christi d'Isabel de Villena 1497, Ausiàs March, Eiximenis, Vicent Ferrer, Arnau de Vilanova, Ramon Llull, Cerverí de Girona, a les Cròniques i parlaments de les Corts, per retrobar-nos amb les Homilies. Les Homilies, escrites en la llengua parlada pel poble: són "un mirall de les virtuts i els vicis de la societat i el projecte teològic i pastoral d'aquell temps". La Bíblia esdevé un mitjà d'evangelització, font d'espiritualitat i controvèrsia. Escriptors, poetes, predicadors, ajuden a la seva vulgarització incrementant el coneixement i la devoció del poble. A destacar, entre altres, la prolífica obra de sor Hipòlita de Jesús Rocabertí (1553-1624) i la meditació centrada en el misteri de la Creu en les reflexions de Teresa Mir, d'Olot, a principis del XVIII.

RECOMANA: ROSA MARIA BOIXAREU

Demon Copperhead

Barbara Kingsolver. Editorial Navona (2023)

Novel·la de denúncia social, Dickens al segle XX: Oliver Twist i David Copperfield són un mirall on es reflecteixen unes vides plenes d'infortunis i misèries; de tant en tant, un flash d'esperança: un flash a descobrir en alguns personatges femenins. Les desventures de Demon no tenen fi com tampoc tenen fi les desventures del munt de persones que viuen arreu en condicions semblants. El "lloc" de naixença marca el futur amb un sostre de ciment difícil de trencar: les oportunitats són selectives.

Gairebé 700 pàgines, una radiografia de les desigualtats socials, d'un sistema social que no funciona, d'uns personatges que provoquen, consenten, aprofiten i, també, alleugen tals desigualtats absents de "compassió". Pàgines que es llegeixen a gust, amb una narrativa fluida, amb el cor encongit perquè el Demon de Kingsolver, i els personatges que interactuen, és extremadament real avui.

RECOMANA: ROSA MARIA BOIXAREU

Democràcia i cura. Mercats, igualtat i justícia. La cura al centre de la vida humana.

Joan C. Tronto. Editorial Reig Verb (2024)

La qüestió de la cura els darrers anys s'ha tractat des de diferents angles, especialment amb el focus en l'ètica i en el benestar integral del pacient. La cura parteix de les relacions entre éssers concrets, de carn i ossos, no entre subjectes moderns conceptualitzats i abstractes. Curar tracta més d'una presència que d'un seguit d'accions tècniques, per rellevants que siguin. Per això, estimar és relacionar-nos en la dinàmica de la cura, amb una sensibilitat "samaritana" capaç de percebre que l'altre et requereix i no passar de llarg. En aquest text es va més enllà, en un enfoc comunitari, repensant la democràcia a partir del fet central humà, que és el de cuidar, la qual cosa suposa anar a contracorrent a la dinàmica egòlatra a la que ens porta el mercat i el consumisme.

RECOMANA: ISAAC LLOPIS

Lo mig del món

Roser Vernet. Editorial Club Editor (2023)

On és el centre del món? Amb quines paraules ens hi referim? I quines paraules l'evocuen i ens hi traslladen fins i tot quan en som lluny? Roser Vernet ens descobreix el seu centre del món a través d'una cinquantena de proses breus, personals, suggerents, escrites amb una llengua neta i arrelada. Lo mig del món ens trasllada al sud del país, fins a aquesta comarca tan secreta que és el Priorat, però, alhora, també, sobretot, acompanya el lector en el retrobament amb el seu propi món, sigui on sigui. A mig camí entre unes memòries i l'assaig, a mig camí de molts altres camins, Lo mig del món ens posa en contacte amb l'experiència personal de l'autora i, al mateix temps, amb les preocupacions més universals que puguem compartir. El seu punt de vista sobre les pedres, sobre l'aigua, sobre la boira i el vent, també sobre la soledat i la memòria, sobre l'exili i la solitud, sobre la certesa i sobre el dubte, per triar alguns dels mots nervi del text, ens conviden a descobrir d'on som, qui som i amb qui, des de la convicció avui gairebé revolucionària que "lo lloc és la gent".

RECOMANA: ORIOL IZQUIERDO

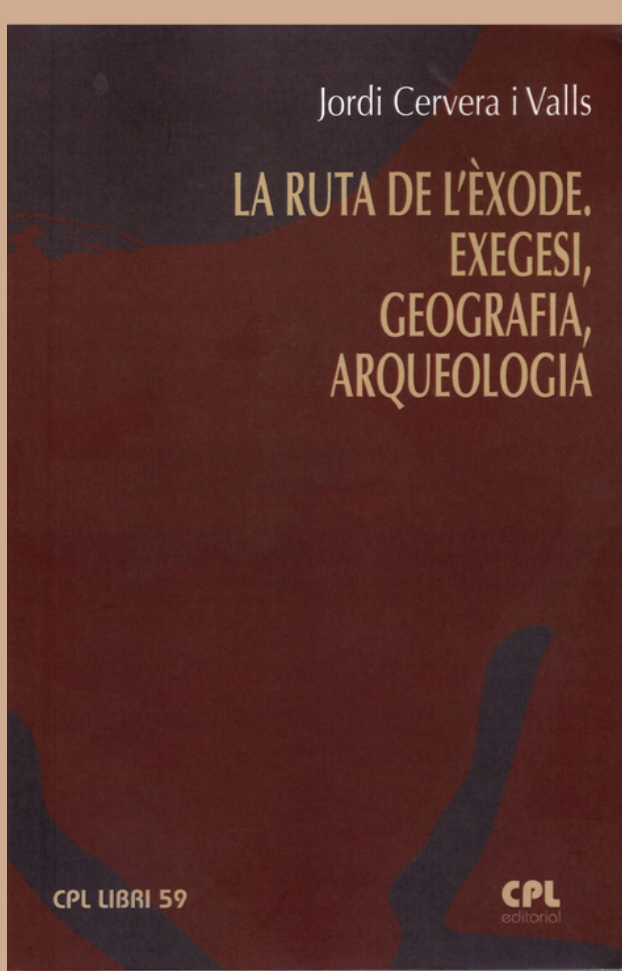
Cap de nosaltres tornarà

Charlotte Delbo. Club editor (2020)

Si no fos immensa, l'obra de Delbo no tindria el poder de vèncer el rebuig que causa la sola paraula Auschwitz. Ningú desitja anar al cor de l'infern, ni tan sols remuntant les paraules d'un llibre. Cal una poesia molt exacta per transmetre, barrejada amb la imatge més clara de la brutalitat, la calidesa de la mà que t'aguanta. Perquè aquest Auschwitz no té res a veure amb la zona grisa: aquí és l'experiència de la solidaritat que parla, la solidaritat entre dones que fins i tot allà, a Auschwitz i Birkenau i Ravensbrück, tenen cura les unes de les altres. Amb una tendresa tan difícil de concebre com el deliri de violència contra què lluiten. La veu que sents de principi a fi és d'una presència tan viva que t'hi abraça per travessar la plana de la mort fins al final. I quan la veu t'abandona perquè heu sortit, et queda la sensació que allà dins hi has deixat una cosa importantíssima.

Cap de nosaltres tornarà, seguit d'Un coneixement inútil, completen el tríptic Auschwitz i després que Club Editor va encetar amb el volum La mesura dels nostres dies.

RECOMANA: EZEQUIEL MIR

La ruta de l'Èxode. Exegesi, Geografia, Arqueologia

Jordi Cervera i Valls. Centre Pastoral Litúrgic (2024)

La ruta de l'Èxode: ¿és història o és un mite? L'interrogant esdevé un reclam polemicista que utilitzen els mitjans audiovisuals i les editorials per captar l'atenció del públic i per suscitar el debat sobre el tema. Proposem que no és ni una cosa ni l'altra, però que participa d'ambdues realitats. Per aquesta raó, afirmem que l'itinerari bíblic és història mitificada convertida en itinerari teològic. Aquesta és la carta que jugarem en aquest volum. Jordi Cervera i Valls (1961). Diplomant en Ciències Empresarials, abraçà la vida de framenor caputxí. Obtingué els graus de llicenciat i doctorat en el departament de Bíblia de la Facultat de Teologia de Catalunya, on exerceix de professor de matèries bíbliques. La seva recerca es publica en diferents col·leccions i revistes de l'àmbit català. Compagina la docència i la investigació amb exploracions per la geografia bíblica.

RECOMANA: MARIA CLAUSTRE SOLÉ

[is]creb

Institut Superior de Ciències
Religioses de Barcelona